

Κυπριακόν αγιολόγιον Παπασταύρου Παπαγαθαγγέλου

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη [ανάρτηση:www.pemptousia.gr/2014/11/i-agii-to-fotino-stefani-tis-kiprou-1/](http://www.pemptousia.gr/2014/11/i-agii-to-fotino-stefani-tis-kiprou-1/)]

2. Η κοινότητα του φρονήματος των αγίων και των αποστόλων θεμελιώνεται στο γεγονός ότι αυτοί είναι μιμητές Χριστού. Και οι απόστολοι και οι άγιοι «αφήκαν πάντα και ηκολούθησαν τον Χριστόν» (Μάρκ. 10, 28), δηλαδή αφιερώθηκαν πλήρως στον Θεό, απαρνούμενοι τον εαυτό τους και αίροντες τον σταυρό της σωτηρίας (Ματθ. 16, 24). Ο Παπασταύρος με το διακριτικό και έμπειρο βλέμμα του διείδε αυτή την ομοιότητα και την ανέδειξε, χρησιμοποιώντας κυρίως βιβλική γλώσσα. Ο συγγραφέας είχε λιπαρή γνώση της Αγίας Γραφής. Την μελετούσε καθημερινά από μικρό παιδί, όχι μόνο γιατί το επέβαλλε η εκκλησιαστική του συνείδηση, αλλά και γιατί σε όλα τα στάδια της πνευματικής του μεθελικίωσης είχε διδασκάλους που του ενέπνευσαν αυτή την καλή συνήθεια. Γνώριζε άριστα και την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη. Ο βιβλικός λόγος είναι διάχυτος στα αγιολογικά του κείμενα. Αυτή νομίζουμε είναι η δεύτερη αφετηρία του συγκεκριμένου έργου του Παπασταύρου. Η Αγία Γραφή είναι η πηγή έμπνευσης του συγγραφέα, είναι αυτή που του παρέχει τις θεολογικές αρχές για να δώσει γάργαρα και καθαρό νερό στους αναγνώστες του. Είναι «ο ακρογωνιαίος λίθος» (Ματθ. 21, 42) αυτού του περίτεχνου οικοδομήματος, γι' αυτό και ο συγγραφέας δεν αμφιρρέπει, όπως παρατηρείται σε άλλους, ανάμεσα στην υπερβολή του θαύματος και στην ενδεχόμενη περιφρόνηση που προκύπτει από την

απλοϊκότητα των διηγήσεων. Πορεύεται τη βασιλική οδό και προβάλλει το γνήσιο ήθος των αγίων. Δεν απορρίπτει το θαύμα, δεν απαξιώνει τα ασκητικά κατορθώματα, δεν αποκρύπτει την κοινωνική προσφορά των αγίων. Όλα αυτά τα εντάσσει στη βιβλική διδασκαλία, ιδίως του Χριστού, επιλέγοντας μάλιστα τα κατάλληλα παραθέματα από τα βιβλικά κείμενα. Όλοι οι Βίοι «κοσμούνται» από πολλά βιβλικά χωρία, γεγονός που επιβεβαιώνει την ενότητα της βιβλικής και πατερικής θεολογίας και επιμαρτυρεί την ολότητα και την αδιάπτωτη συνέχεια της εκκλησιαστικής και της αγιολογικής παράδοσης. Η Ορθόδοξη Εκκλησία προέβαλε ανά τους αιώνες ποικιλοτρόπως αυτό το γεγονός. Αυτό έπραξε και ο Παπασταύρος.

Σεϋχέλλες (Εκτοπισμός Αρχιεπισκόπου Μακαρίου). Από αριστερά, ο Παπασταύρος Παπαγαθαγγέλου, ο μητροπολίτης Κυρηνείας Κυπριανός, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και ο Πολύκαρπος Ιωαννίδης (Πηγή: www.kathimerini.gr/).

3. Οι άγιοι διήλθαν την επίγεια ζωή τους με γενναιότητα και ακμαίο φρόνημα. Όταν κάποιος αποφασίσει να αφιερωθεί και να αγαπήσει τον Θεό «εν όλη τη καρδία και εν όλη τη ψυχή και εν όλη τη διανοία» του (Ματθ. 22, 37) εισέρχεται στην «τεθλιμμένην οδόν» (Ματθ. 7, 14), η οποία, στην πορεία προς τον ουρανό, αναδεικνύει «ήρωες». Το ηρωικό φρόνημα των αγίων δεν διαγράφεται μόνο στα ασκητικά παλαίσματά τους, αλλά κυρίως στο γεγονός ότι αυτοί ορθώνουν ακλόνητα το ανάστημα τους ενώπιον των δυνάμεων του κακού. Η γενναιότητα των αγίων είναι βαθιά ριζωμένη στην ψυχή τους και γι' αυτό παραμένουν πιστοί στον Θεό, ακόμα και αν απειλείται η ζωή τους. Η καρδιά τους δεν έχει τα λεγόμενα «κενά», γιατί είναι πληρωμένη από την αγάπη προς τον Θεό, η οποία «έξω βάλλει τον φόβον» (Α' Ιω. 4,18). Ο Παπασταύρος είχε ηρωισμό, ο οποίος ήταν έκδηλος καθ' όλη τη ζωή του. Ο

Παπασταύρος γνώρισε ηρωισμό στο πρόσωπο των παλληκαριών που τα έβαλαν με τις ισχυρές δυνάμεις μιας αυτοκρατορίας. Αυτά ήταν παιδιά που εμπνεύσθηκαν από το ήθος των αγίων μέσα και από τον πνευματικό λόγο του γενναίου Παπασταύρου σε μία αμφίδρομη σχέση αλληλεπίδρασης, γεγονός που λειτούργησε ευεργετικά από πνευματικής επόψεως για αμφότερες τις πλευρές. Ο πνευματικός ποδηγέτης χάρασσε την πορεία και όσο έβλεπε την πλούσια καρποφορία της σποράς του τόσο με καμάρι και αυτός γιγάντωνε τις δυνάμεις της ψυχής του κατά των ποικίλων κακών. Δεν είναι υπερβολή να ισχυρισθούμε ότι και στα αγιολογικά κείμενα του Παπασταύρου χαράσσεται ο ίδιος ηρωισμός. Όταν άρχισε πλέον, είτε λόγω ανθρώπινης ραθυμίας είτε λόγω εισαγωγής νέων ιδεολογιών, να ξεθωριάζει από τις ψυχές των Κυπρίων το γενναίο φρόνημα, ο συγγραφέας βρήκε κατάλληλο τρόπο να το επαναφέρει με δυναμισμό και χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος πλέον να κατηγορηθεί ως εθνικιστής. Οι άγιοι ανήκουν στην πολιτεία του Θεού, που είναι πανανθρώπινη και γι' αυτό δεν μπορεί να έχει εθνοφυλετικό χαρακτήρα. Εξάλλου ο εθνοφυλετισμός καταγγέλθηκε ως μία από τις σύγχρονες αιρέσεις στην ενδημούσα σύνοδο της Κωνσταντινουπόλεως του 1872. Ο ηρωισμός των αγίων είναι η τρίτη αφετηρία της συγγραφής των συγκεκριμένων κειμένων.

4. Όταν κάποιος σε όλη τη ζωή του θυσιάζεται για την πατρίδα του αφήνοντας κατά μέρος το προσωπικό ή το οικογενειακό του όφελος, δεν μπορεί παρά να διαπνέεται από αισθήματα αγάπης προς τον τόπο που τον γέννησε και τον ανέθρεψε. Αυτός ενεργεί πάντοτε με γνώμονα την καλώς νοούμενη φιλοπατρία. Προβάλλει τα καλά του τόπου του, αναδεικνύει τις αρετές των κατοίκων του, υπογραμμίζει τις φυσικές καλλονές, τα στολίδια που χάρισε ο Θεός προς τέρψη των οφθαλμών και δοξολογία του αγίου ονόματος του. Είναι χαρακτηριστικό ότι πολλοί βυζαντινοί συντάκτες αγιολογικών κειμένων, ιδίως εγκωμίων σε αγίους, διαπνέονται από αυτή τη φιλοπατρία, την οποία ταυτόχρονα υποβάλλουν ότι είχαν και οι άγιοι. Από τη μελέτη των αγιολογικών έργων του Παπασταύρου συνάγεται το ίδιο μοτίβο: οι άγιοι της Κύπρου πολιτεύθηκαν και με γνώμονα το συμφέρον της πατρίδας τους, αγάπησαν τον τόπο, εργάσθηκαν γι' αυτόν, τον προστάτευσαν όταν προέκυψε η ανάγκη. Η φιλοπατρία των Κυπρίων αγίων είναι έκδηλη στη σκέψη και στο έργο του Παπασταύρου. Αυτό το γεγονός είναι η τέταρτη παράμετρος όσον αφορά στις αφετηρίες της συγγραφικής του κατάθεσης. Όπως οι άγιοι σεβάσθηκαν και προστάτευσαν την πατρίδα τους, έτσι και κάθε Κύπριος ορθόδοξος χριστιανός οφείλει να αγωνίζεται για το καλό του τόπου του, ιδίως όταν αυτός πάσχει κάτω από τον ζυγό του σκληρού κατακτητή. Εξάλλου δεν είναι τυχαίο το περιεχόμενο της αφιέρωσης του βιβλίου Μορφές που αγίασαν την Κύπρο: «Ευλαβική προσφορά μνήμης και τιμής στους

φλογερούς και ακούραστους εργάτες της ορθοδοξίας και στους νεομάρτυρες της γενιάς του 1955 που κτυπούν μέσα από το θυσιαστήριό τους τις πόρτες του κόσμου και ζητούν δικαίωση και δικαιοσύνη για την Κύπρο».